

УДК 330.322

*Катерина Конакова***ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ
ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ***Екатерина Конакова***ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ
ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ УКРАИНЫ***Ekaterina Konakova***FACTORS OF INFLUENCE ON INVESTMENT
ATTRACTIVENESS OF UKRAINE**

Метою статті є обґрунтування змісту, факторів впливу на інвестиційну привабливість з метою вибору оптимальних напрямів її зростання, що пов'язано з неоднозначністю трактування поняття «інвестиційна привабливість» та факторів впливу на неї. Розглянуто наукові підходи до визначення змісту інвестиційної привабливості. Визначено системоутворюючу ознаку при трактуванні вченими інвестиційної привабливості. Класифіковані такі фактори впливу на інвестиційну привабливість, як економічні, ресурсні, інноваційні, соціальні. У структурі кожного фактору виділені індикатори, за якими можна здійснити оцінку впливу на інвестиційну привабливість національної економіки. Обґрунтовано необхідність впровадження заходів на рівні держави з підвищення інвестиційної привабливості.

Ключові слова: інвестиційна привабливість; фактори інвестиційної привабливості; інноваційні, соціальні, ресурсні, економічні фактори інвестиційної привабливості.

Табл.: 2. Рис. 1. Бібл.: 17.

Целью статьи является обоснование содержания, факторов влияния на инвестиционную привлекательность с целью выбора оптимального направления влияния на ее рост, что связано с неоднозначностью трактовки понятия «инвестиционная привлекательность» и факторов влияния на нее. В статье рассмотрены научные подходы к определению содержания инвестиционной привлекательности. Определены системообразующие признаки при трактовке учеными инвестиционной привлекательности. Классифицированы такие факторы влияния на инвестиционную привлекательность как экономические, ресурсные, инновационные, социальные. В структуре каждого фактора выделены индикаторы, по которым можно осуществить оценку влияния на инвестиционную привлекательность национальной экономики. Обоснована необходимость разработки мероприятий на уровне государства по повышению инвестиционной привлекательности.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность; факторы инвестиционной привлекательности; инновационные, социальные, ресурсные, экономические факторы инвестиционной привлекательности.

Табл.: 2. Рис. 1. Библ.: 17.

The purpose of the article is to substantiate the content, factors of influence on investment attractiveness in order to choose the optimal directions of its growth, which is connected with the ambiguous interpretation of the concept of "investment attractiveness" and the factors of influence on it. The article deals with scientific approaches to the definition of the content of investment attractiveness. A system-forming feature in the treatment of investment attractiveness by scientists is defined. Such factors of influence on investment attractiveness as economic, resource, innovation, and social are classified. In the structure of each factor, indicators that can be used to assess the impact on the investment attractiveness of the national economy are identified. The necessity of implementing state-level measures to increase investment attractiveness is substantiated.

Keywords: investment attractiveness; factors of investment attractiveness; innovative, social resources, economic factors of investment attractiveness.

Table: 1. Fig.: 2. References: 17.

JEL Classification: G00

Постановка проблеми. Неоднозначність, багатовекторність трактування поняття «інвестиційна привабливість», використання його на мікро-, мезо- та макрорівнях обумовлює різні підходи до її розуміння та оцінювання. З урахуванням цього виникає необхідність в уточненні змісту поняття «інвестиційна привабливість» та визначення факторів впливу на неї.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчать про значний інтерес до інвестиційної привабливості як економічної категорії, про різноплановість класифікацій факторів впливу на інвестиційну привабливість. Серед когорти вчених, що досліджували інвестиційну привабливість, варто зазначити А. Асаула, М. П. Бутка, В. Г. Горник, І. В. Гришину, Н. В. Дацій, О. В. Носову, О. Сталінську, С. А. Гуткевич, Н. Макарія, Т. В. Момот, М. Лільова, Д. А. Удалова, С. В. Степаненко, Н. М. Якупову та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи різноплановість тлумачення науковцями інвестиційної привабливості України, потребують уточнення фактори впливу та саме поняття інвестиційної привабливості як економічної категорії.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Мета та завдання статті. Метою статті є обґрунтування змісту, факторів впливу на інвестиційну привабливість з метою вибору оптимальних напрямів її зростання.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна привабливість як економічна категорія тісно пов'язана із поняттям інвестиційного клімату. Одні дослідники дають більш широке визначення інвестиційної клімату, розуміючи під ним зовнішнє середовище, що впливає на інвестиційну діяльність компаній. Наприклад, на думку аналітиків Всесвітнього банку, інвестиційний клімат – це сукупність специфічних для конкретної території факторів, що визначають можливості компаній для ведення бізнесу, здійснення виробничої діяльності, надання послуг, розміщення інвестиційних ресурсів інвестицій, створення робочих місць, розширення своєї діяльності тощо [1]. У доповіді говориться тільки про те, що інвестиційний клімат формується під впливом не окремих факторів, а всієї їх сукупності.

Друга група дослідників дає більш звужене визначення інвестиційної клімату. Наприклад, І. М. Волков і М. В. Грачова стверджують, що поняття інвестиційної клімату включає в себе сукупність економічних, соціальних, політичних та культурних умов, що забезпечують комерційну привабливість вкладень у ту чи іншу країну або регіон [2]. На нашу думку, інвестиційний клімат зумовлюється інвестиційною привабливістю та інвестиційною активністю.

А. Асаул зазначає, що інвестиційна привабливість – це становище регіону (країни), тенденції його розвитку, які відображаються в інвестиційній активності [3]. На наш погляд, трактувати інвестиційну привабливість доцільно не через інвестиційну активність, а як суб'єктивну оцінку інвестором країни, регіону, підприємства з приводу прийняття рішення про вкладення своїх коштів. З такою думкою погоджуються О. І. Дацій, В. Г. Горник, О. В. Носова, які трактують інвестиційну привабливість як узагальнену характеристику переваг і недоліків об'єкта інвестування, індикатор, на основі якого потенційні інвестори приймають рішення про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів [4; 5]. Є. Сталінська вважає, що інвестиційна привабливість найбільш повно характеризує доцільність вкладення капіталу [6]. На думку С. Гуткевич, «інвестиційна привабливість достатньо адекватно забезпечує інтерес інвесторів до вкладення капіталу» [7]. Н. Макарій теж вважає, що «оцінка інвестиційної привабливості це найбільш справедлива кількісна і якісна характеристика об'єкта інвестування» [8].

Аналіз підходів учених щодо змісту інвестиційної привабливості, наведені в економічній літературі, дали змогу систематизувати зміст поняття, виділивши системоутворюючу ознаку при цьому (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування вченими поняття «інвестиційна привабливість»

Автор	Визначення	Системоутворююча ознака
1	2	3
Лільов Н. [9, с. 3-4]	Сукупність різноманітних, ознак, властивостей, можливостей, які обумовлюють вкладення інвестиції в основний капітал	Сукупність ознак, що обумовлюють вкладення інвестиції в основний капітал
Удалов Д. А. [10]	Сукупність інвестиційних характеристик, що притаманні тому чи іншому об'єкту інвестування	Характеристики, що притаманні об'єкту інвестування
Якупова Н. М., Яруліна Г. Р. [11]	Міра відповідності системи (об'єкта інвестування) інтересам інвестора (суб'єкта інвестування), а з іншого боку, сукупності мотивацій, інтересів потенційних інвесторів	Міра відповідності об'єкта інвестування інтересам інвестора
Єпіфанов А. О., Дехтяр Н. А., Мельник Т. М., Школьник І. О. [12, с. 178]	Модель кількісних та якісних оцінок зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта інвестування, його економічного, кадрового, фінансового, технічного потенціалу	Оцінка середовища об'єкта інвестування, його економічного, кадрового, фінансового, технічного потенціалу

Закінчення табл. 1

1	2	3
Момот Т. В. [13]	Рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного об'єкта, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки	Рівень задоволення вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного об'єкта інвестування
Асаул А. [3]	Становище регіону (країни), тенденції його розвитку, які відображаються в інвестиційній активності	Тendenції розвитку, що зумовлюють інвестиційну активність
Даций О. І., Горник В. Г. [4], Носова О. В. [5]	Узагальнена характеристика переваг і недоліків об'єкта інвестування, індикатор, на основі якого потенційні інвестори приймають рішення про доцільність вкладення фінансових засобів	Індикатор, на основі якого приймається рішення про доцільність вкладення фінансових засобів

Джерело: розроблено автором.

Інвестиційний клімат національної економіки складається з двох елементів – інвестиційної привабливості та інвестиційної активності. З методологічної точки зору слід чітко розділити поняття інвестиційної клімату та інвестиційної привабливості. Сутність обох категорій зводиться до умов, які визначають необхідність вкладення капіталу в об'єкт інвестування. До відмінностей варто віднести природу цих умов. Інвестиційний клімат носить об'єктивний характер, він один і той же для всіх груп інвесторів. У свою чергу, інвестиційна привабливість – це оцінка конкретним інвестором об'єкта інвестування, тобто у різних груп інвесторів можуть бути різноманітні погляди на інвестиційну привабливість одного й того ж самого об'єкта інвестування [14; 15]. Інвестиційна привабливість регіону, національної економіки визначається як узагальнююча характеристика окремих напрямів й об'єктів з позиції конкретного інвестора, відповідність регіону, країни цілям інвестора у частині прибутковості, ліквідності, відсутності ризиків ведення бізнесу тощо [16]. Таким чином, інвестиційна привабливість формується в об'єктивній середовищі, яка і представляє собою інвестиційний клімат, тобто є однією з його складових, характеризує суб'єктивне відношення реальних, потенційних інвесторів до країни, регіону, підприємства і зумовлює їх рішення щодо вкладення коштів.

Інвестиційна привабливість є складним поняттям оціночного характеру, відображає доцільність щодо вкладення коштів потенційним інвестором на принципах максимальної вигоди, є інтегральною характеристикою країни в частині інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення інвестиційних ресурсів та інших факторів, що впливають на формування дохідності інвестицій, інвестиційних ризиків. Коло суб'єктів, що використовує це поняття, є досить широким, зокрема, потенційні інвестори, аналітики.

Панівною є думка, що інвестиційна привабливість складається з інвестиційного потенціалу та ризику (рисунок). Інвестиційний потенціал є складовою потенціалу національної економіки, регіону, підприємства, спрямований на досягнення економічної, соціальної, екологічної ефективності, формується як сукупність ресурсів; що створюють об'єктивні умови для вкладення інвестицій. Сам же інвестиційний потенціал розглядається як сукупність потенціалів більш низького рівня, таких як виробничий, трудовий, соціальний, природно-ресурсний, інноваційний, потенціал економічної та транспортної інфраструктури, потенціал ємності ринку тощо. Так, на думку американських учених, до інвестиційного потенціалу відноситься: ресурсний, трудовий, виробничий, інноваційний, інституційний, фінансовий, споживчий тощо [1]. Поділ факторів інвестиційної привабливості за територіальним критерієм досить умовний, адже деякі фактори можуть впливати на різних рівнях, зокрема, такі фактори як географічне положення, політична стабільність, ресурсний потенціал, рівень платіжного попиту, стабільність банківської та кредитно-фінансової, грошової системи, рівень інституційного забезпечення інвестиційної діяльності тощо.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

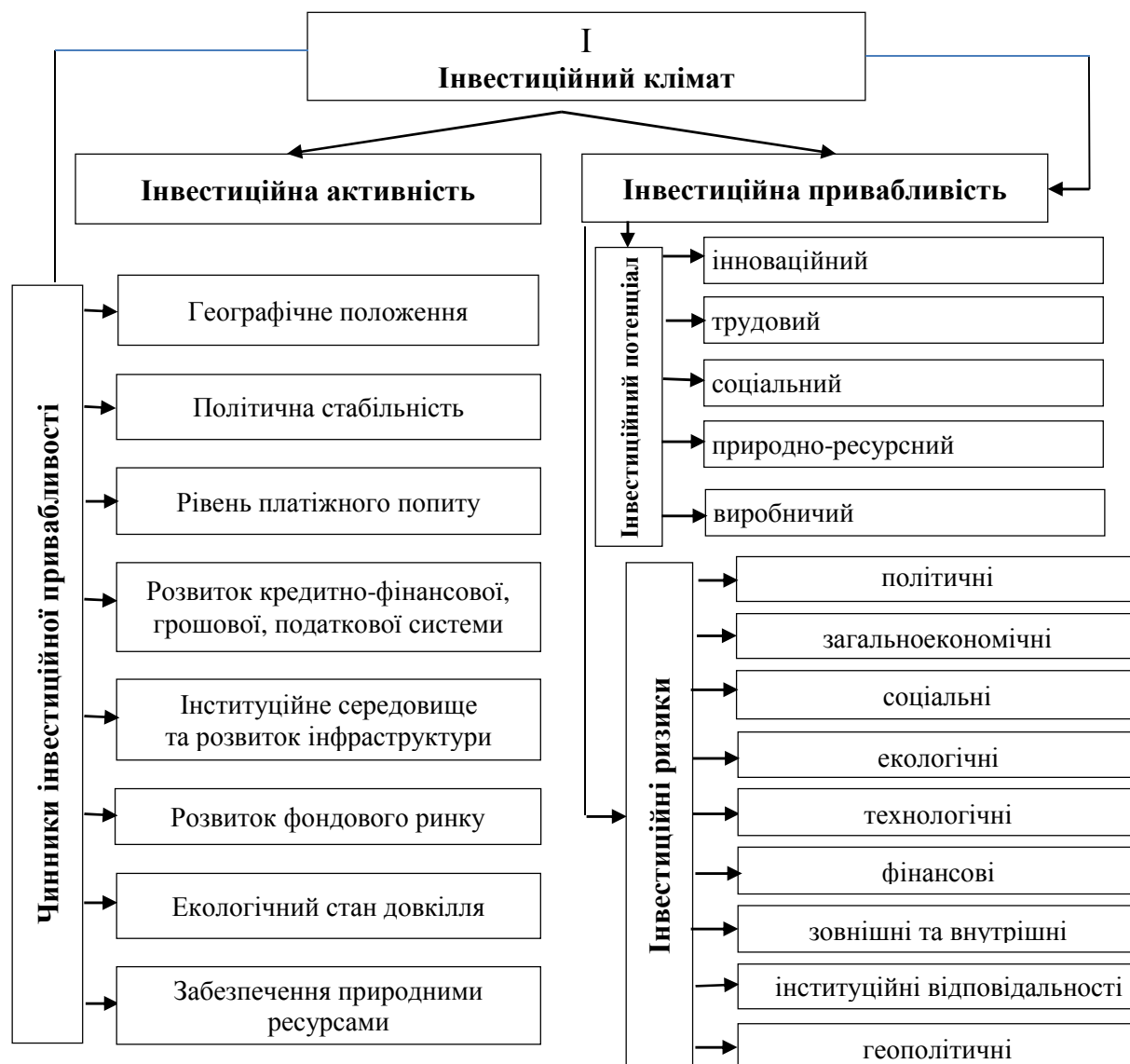

Рис. Взаємозв'язок категорій інвестування та інвестиційної привабливості
Джерело: побудовано автором.

Інвестиційний ризик, тобто вірогідність втрати інвестицій та доходу від них, який залежить від політичної, соціальної, економічної, екологічної, кримінальної ситуації. Інвестиційний ризик оцінює ймовірність втрати інвестицій та доходу від них. Зокрема, політичний ризик залежить від стійкості влади, симпатії населення до неї; кримінальний – від рівня розгалуженості кримінальних структур в економіці; соціальний – від рівня соціальної напруженості у суспільстві, рівня зареєстрованого безробіття, динаміка реальних доходів населення; екологічний – від екологічної ситуації.

Доцільно виділити такі рівні інвестиційної привабливості: інвестиційна привабливість країни; інвестиційна привабливість регіонів; інвестиційна привабливість галузей; інвестиційна привабливість господарюючих суб'єктів.

Щодо факторів інвестиційної привабливості, то до них відносять: рівень економічного розвитку країни, регіону, стан довкілля, рівень економічної, екологічної, соціально-економічної безпеки, стабільність на фінансовому та грошовому ринках активності тощо. М. Бутко, С. Зеленський, О. Акименко групування факторів інвестиційної привабливості здійснюють за структурним критерієм, тобто виділяють групи чинників, що змінюють рівень інвестиційного потенціалу, інвестиційний ризик та інвестиційну активність [17].

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Щодо інституційного потенціалу, то вчені до нього відносять природний, трудовий, виробничий, інноваційний, інституційний, інфраструктурний та інші елементи.

Чинники, що впливають на інвестиційну привабливість, доцільно також групувати за територіальним критерієм, виділяючи при цьому фактори, які впливають на рівні країни, регіону. Поділ чинників інвестиційної привабливості за територіальним критерієм досить умовний, адже деякі фактори можуть впливати на різних рівнях, зокрема, такі фактори, як географічне положення, політична стабільність, ресурсний потенціал, рівень платіжного попиту, стабільність банківської та кредитно-фінансової, грошової системи, рівень інституційного забезпечення інвестиційної діяльності тощо.

Існує значна кількість класифікацій факторів інвестиційного процесу (теоретичних та прикладних, ґрунтовних та поверхневих). Авторське бачення цього питання базується на тому, що: по-перше, фактори, трактуються як фактори інвестиційної привабливості; по-друге, перелік факторів та їх наповнення обмежені можливістю їхніх кількісних характеристик за допомогою економетричних моделей. Виділені для дослідження фактори згруповано в чотири групи, виділяючи економічні, ресурсні, інноваційні, соціальні (табл. 2). Для кількісної оцінки впливу кожного із факторів були використані індикатори із переліку офіційних статистичних даних.

Зазначена структуризація факторів має теоретичну інтерпретацію. Названі фактори та їх індикатори відображають взаємозв'язок економічного, ресурсного, інноваційного та соціального аспектів суспільного відтворення в єдності з інвестиційними процесами. Безумовно, включення певних індикаторів до тих чи інших факторів є дещо умовним, адже останні можуть входити як до одного, так і до іншого фактора. У цьому випадку варто враховувати певну міру умовності, що зумовлено необхідністю формалізації економічних відносин для економетричного виразу формальних залежностей.

Таблиця 2

Групування факторів інвестиційної привабливості національної економіки

Фактори	Індикатори
1	2
Економічні фактори інвестиційної привабливості	
Економічний розвиток	Індекс валового регіонального продукту, грн
	Індекс обсягу реалізованої промислової продукції, грн
	Індекс продукції сільського господарства, грн
Розвиток малого підприємництва та торгівлі	Індекс обсягу реалізованих послуг у розрахунку на одну особу, грн
	Індекс роздрібного товарообороту на душу населення, грн
	Індекс кількості малих підприємств, од.
	Рівень зносу основних засобів, %
Ресурсні фактори інвестиційної привабливості	
Забезпеченість ресурсами	Індекс вартості тварин, тис. грн
	Індекс вартості земельних ділянок, млн грн
	Індекс вартості інвестиційної нерухомості, млн грн
	Індекс вартості довгострокових біологічних активів, тис. грн
Інноваційні фактори інвестиційної привабливості	
Інституційне середовище	Індекс інституційного забезпечення інноваційного потенціалу
Науково-дослідний потенціал	Індекс обсягу реалізованої інноваційної продукції
	Індекс кількості підприємств, що займалися інноваціями
Соціальні фактори інвестиційної привабливості	
Кадрове забезпечення	Індекс кількості постійного населення, тис. осіб
	Індекс середньої очікуваної тривалості життя при народженні, років
	Індекс природного приросту
	Індекс міграційного приросту
	Індекс рівня економічної активності населення, %
	Індекс рівня безробіття (МОП), %

Закінчення табл. 2

1	2
Потенціал охорони здоров'я	Індекс забезпеченості населення лікарями на 10000 осіб
	Індекс забезпеченості медперсоналом на 10000 осіб
Потенціал освіти	Індекс кількості докторантів
	Індекс кількості аспірантів
	Індекс кількості ВНЗ III-IV рівня акредитації
Доходи та витрати населення	Індекс доходів населення, млн. грн
	Індекс витрат та заощаджень, грн

Джерело: розроблено автором.

Так, при визначенні впливу економічних факторів вважаємо за доцільне використовувати такі індикатори, як індекс валового регіонального продукту, індекс обсягу реалізованої промислової продукції, індекс кількості малих підприємств тощо.

Важливим аспектом інвестиційної привабливості є динаміка та якість інноваційних процесів у країні чи конкретному регіоні, тобто пошук та удосконалення технологій, способів ведення бізнесу, впровадження результатів науково-технічного прогресу у виробництво. Тому інноваційний фактор є обов'язковим елементом методики оцінювання інвестиційної привабливості. Не менш важливим елементом є інституційного забезпечення інноваційного потенціалу, що обґрунтовує необхідність дослідження таких процесів інноваційного фактора як динаміка розвитку бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, лізингових центрів тощо.

Соціальний фактор відображає, насамперед, становище населення, його матеріальний стан, потенціал охорони здоров'я, освіти. У широкому розумінні соціальний фактор відображає міру соціальної орієнтації національної економіки.

Щодо соціального фактора інвестиційної привабливості доцільно зазначити, що одні його характеристики позитивно впливають на інвестиційну привабливість, інші – негативно. Ми пропонуємо враховувати їх як фактори стимулятори та фактори дестимулятори. До факторів стимуляторів варто віднести індекс кількості постійного населення України, індекс середньої очікуваної тривалості життя при народженні, індекс природного приросту, розвиток матеріально-технічної бази, потенціалу охорони здоров'я, освіти тощо.

До факторів дестимуляторів інвестиційної привабливості, що використовуються при запропонованій оцінці інвестиційної привабливості, належать: індекс природного скорочення населення, індекс міграційного приросту, індекс рівня безробіття тощо.

Висновки і пропозиції. Проведений аналіз наявних підходів до розуміння сутності інвестиційної привабливості дозволяє стверджувати, що інвестиційна привабливість є комплексним поняттям, системоутворючими ознаками якої є: по-перше, характеристики, що притаманні об'єкту інвестування; по-друге, сукупність ознак, що зумовлюють вкладення інвестиції в основний капітал; по-третє, міра відповідності об'єкта інвестування інтересам інвестора; по-четверте, тенденції розвитку регіону, країни, що зумовлюють інвестиційну активність); по-п'яте, оцінка зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта інвестування, його економічного, трудового, фінансового, технічного потенціалу. Саму ж інвестиційну привабливість доцільно трактувати як суб'єктивну оцінку інвестором країни, регіону, підприємства щодо прийняття рішення про вкладення своїх коштів на основі інтегральної характеристики країни, регіону, підприємства в частині інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, що впливають на формування дохідності інвестицій, інвестиційних ризиків.

Список використаних джерел

1. Доклад о мировом развитии 2005 «Улучшение инвестиционного климата в интересах всех слоев населения» [Электронный ресурс] / Всемирный банк. – Вашингтон, Федеральний

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

округ Колумбия : Международный банк реконструкции и развития. – Режим доступа : http://siteresources.worldbank.org/INTWDR2005/Resources/wdr2005_russian.pdf.

2. Гришина И. В. Комплексная оценка инвестиционной привлекательности и инвестиционной активности российских регионов: методика определения и анализа взаимосвязей / И. В. Гришина, А. Г. Шахназаров, И. И. Ройзман // Инвестиции в России. – 2000. – № 4.

3. Асаул А. Систематизація факторів, що характеризують інвестиційну привабливість регіонів / А. Асаул // Регіональна політика. – 2008. – № 2. – С. 53–62.

4. Горник В. Г. Інвестиційно-інноваційний розвиток промисловості : монографія / В. Г. Горник, Н. В. Дацій. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 200 с.

5. Носова О. В. Оцінка інвестиційної привабливості України: основні підходи / О. Носова // Економіка і прогнозування. – 2003. – № 3. – С. 119–137.

6. Сталинская Е. Оценка инвестиционной привлекательности регионов Украины / Е. Сталинская // Економіст. – 2003. – № 9. – С. 68–69.

7. Гуткевич С. А. Инвестиционная привлекательность аграрного сектора экономики: монография / С. А. Гуткевич. – К. : Изд-во Европ. ун-та, 2003. – 251 с.

8. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств / Н. Макарій // Економіст. – 2001. – № 10. – С. 52–60.

9. Лилев Н. Инвестиционная привлекательность предприятия / Н. Лилев – М. : Лаборатория книги, 2010. – 76 с.

10. Удалов Д. А. Инвестиционная привлекательность как основной критерий для принятия инвестиционного решения. Сущность и проблемы её оценки в условиях переходной экономики / Д. А. Удалов // Риск: Ресурсы. Информация. Снабжение. Конкуренция. – 2009. – № 4. – С. 152–153.

11. Якупова Н. М. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия как фактора его устойчивого развития / Н. М. Якупова, Г. Р. Яруллина // Проблемы современной экономики. – 2010. – № 3 (35). – С. 144–147.

12. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання : монографія / А. О. Єпіфанов, Н. А. Дехтяр, Т. М. Мельник, І. О. Школьник та ін. ; за ред. д.е.н. А. О. Єпіфанова. – Суми : УАВС НБУ, 2007. – 286 с.

13. Момот Т. В. Інвестиційна привабливість акціонерного товариства: удосконалення сучасних методик оцінки / Т. В. Момот // Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. – 2005. – № 4 (34). – С. 117–122.

14. Куренкова А. С. Составляющие инвестиционного климата и методы его оценки / А. С. Куренкова // Российское предпринимательство. – 2011. – Т. 12, № 6. – С. 32–36.

15. Мозгоев А. О. О некоторых терминах, используемых в инвестиционных процессах / А. О. Мозгоев // Инвестиции в России. – 2002. – № 6. – С. 48.

16. Степаненко С. В. Інвестиційна привабливість регіонів та інноваційна політика в контексті сталого економічного зростання / С. В. Степаненко // Державне будівництво. – 2012. – № 2. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2012_2_26.

17. Бутко М. Сучасна проблематика оцінки інвестиційної привабливості регіону / М. Бутко, С. Зеленський, О. Акименко // Економіка України. – 2005. – № 11. – С. 30–35.

References

1. *Doklad o mirovom razvitii 2005 "Uluchshenie investitsionnogo klimata v interesah vseh sloev naseleniya"* [World Development Report 2005 "Improving the investment climate for the benefit of all segments of the population"]. Vashington, Federalnyiy okrug Kolumbiya: Mezhdunarodnyiy bank rekonstruktsii i razvitiya. Retrieved from http://siteresources.worldbank.org/INTWDR2005/Resources/wdr2005_russian.pdf.

2. Grishina, I. V., Shahnazarov, A. G., Roizman, I. I. (2000). Kompleksnaia otsenka investitsionnoi privlekatel'nosti i investitsionnoi aktivnosti rossiiskikh regionov: metodika opredeleniia i analiza vzaimosviazei [Comprehensive assessment of investment attractiveness and investment activity of Russian regions: methodology for the determination and analysis of interconnections]. *Investitsii v Rossii – Investments in Russia*, 4 [in Russian].

3. Asaul, A. (2008). Systematyzatsiia faktoriv, shcho kharakteryzuiut investytsiinu pryvablyvist rehioniv [Systematization of factors characterizing the investment attractiveness of the regions]. *Rehionalna polityka – Regional Politics*, 2, 53–62 [in Ukrainian].
4. Hornyk, V. H., Datsii N. V. (2005). *Investytsiino-innovatsiyni rozvytok promyslovosti [Investment and innovation development of industry]*. Kyiv: Vyd-vo NADU [in Ukrainian].
5. Nosova, O. V. (2003). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy: osnovni pidkhody [Estimation of investment attractiveness of Ukraine: main approaches]. *Ekonomika i prohozuvannia – Economics and Forecasting*, 3, 119–137 [in Ukrainian].
6. Stalinskaia, E. (2003). Otsenka investitsionnoy privlekatelnosti regionov Ukrainy [Estimation of investment attractiveness of regions of Ukraine]. *Ekonomist – Economist*, 9, 68–69 [in Ukrainian].
7. Gutkevich, S. A. (2003). *Investitsionnaia privlekatelnost agrarnogo sektora ekonomiki [Investment attractiveness of the agrarian sector of the economy]*. Kyiv: Izd-vo Evrop. un-ta [in Russian].
8. Makarii, N. (2001). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti ukrainskykh pidpriemstv [Estimation of investment attractiveness of Ukrainian enterprises]. *Ekonomist – Economist*, 10, 52–60 [in Ukrainian].
9. Lilev, N. (2010). *Investitsionnaia privlekatelnost predpriatiia [Investment attractiveness of the enterprise]*. Moscow: Laboratoriia knigi [in Russian].
10. Udalov, D. A. (2009). Investitsionnaya privlekatelnost kak osnovnoy kriteriy dlya prinyatiya investitsionnogo resheniya. Suschnost i problemy ee otsenki v usloviyah perehodnoy ekonomiki [Investment attractiveness as the main criterion for making an investment decision. The essence and problems of its evaluation in a transition economy]. *Risk: Resursy. Informatsiia. Snabzhenie. Konkurentsiiia – Risk: Resources. Information. Supply. Competition*, 4, 152–153 [in Russian].
11. Yakupova, N. M., Yarullina G. R. (2010). Otsenka investitsionnoy privlekatelnosti predpriatiia kak faktora ego ustoichivoho razvitiia [Estimation of investment attractiveness of the enterprise as a factor of its sustainable development]. *Problemyi sovremennoy ekonomiki – Problems of modern economy*, 3 (35), 144–147 [in Russian].
12. Yepifanov, A. O., Dekhtiar, N. A., Melnyk, T. M., Shkolnyk, I. O. (2007). *Otsinka kredytopromozhnosti ta investytsiinoi pryvablyvosti subiektiv hospodariuvannia [Assessment of creditworthiness and investment attractiveness of business entities]*. Sumy: UAVS NBU [in Ukrainian].
13. Momot, T. V. (2005). Investytsiina pryvablyvist aktsionernoho tovarystva: udoskonalennia suchasnykh metodyk otsinky [Investment attractiveness of a joint-stock company: improvement of modern valuation techniques]. *Menedzher. Visnyk Donetskoho derzhavnogo universytetu upravlinnia – Manager. Bulletin of the Donetsk State University of Management*, 4(34), 117–122 [in Ukrainian].
14. Kurenkova, A. S. (2011). Sostavliaiushchie investitsionnogo klimata i metody ego otsenki [Compilation of the investment climate and methods of its estimation]. *Rossiiskoe predprinimatelstvo – Russian Entrepreneurship*, 12, 32–36 [in Russian].
15. Mozgoev, A. O. (2002). O nekotorykh terminakh, ispolzuemykh v investitsionnykh protsesakh [Some terms used in investment processes]. *Investitsii v Rossii – Investments in Russia*, 6, 48 [in Russian].
16. Stepanenko, S. V. (2012). Investytsiina pryvablyvist rehioniv tainnovatsiina politykav-kontekstistaloho ekonomichnogo zrostannia [Investment attractiveness of regions and innovation policy in the context of steady economic growth]. *Derzhavne budivnytstvo – State building*, 2. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2012_2_26.
17. Butko, M., Zelenskyi, S., Akymenko, O. (2005). Suchasna problematyka otsinky investytsiinoi pryvablyvosti rehionu [Contemporary perspective on the investment attractiveness of the region]. *Ekonomika Ukrainy – Ukraine economy*, 11, 30–35 [in Ukrainian].

Конакова Катерина Миколаївна – аспірант, Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки (б-р Дружби народів, 38, м. Київ, 01014, Україна).

Конакова Екатерина Николаевна – аспірант, Государственный научно-исследовательский институт информатизации и моделирования экономики (б-р Дружбы народов, 38, г. Киев, 01014, Украина).

Konakova Ekaterina – PhD student, State Research Institute of Informatization and Modeling of Economics (38 Druzhby Narodiv Blvrd, 01014 Kyiv, Ukraine).

E-mail: mini_letter@ukr.net